

Sag C-343/19

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

30. april 2019

Forelæggende ret:

Landesgericht Klagenfurt (Østrig)

Afgørelse af:

17. april 2019

Sagsøger:

Verein für Konsumenteninformation

Sagsøgt:

Volkswagen AG

SAG:

Sagsøger [udelades]

Verein für Konsumenteninformation

[udelades]

1060 Wien

[udelades]

Sagsøgt [udelades]

Volkswagen AG [udelades]

38440 Wolfsburg [udelades]

TYSKLAND [udelades]

Vedrørende:

EUR 3 611 806,00 samt renter, gebyrer og omkostninger (andet krav – almindelig sag)

1. I henhold til artikel 267 TEUF forelægges Den Europæiske Unions Domstol følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

Skal artikel 7, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område fortolkes således, at det sted i en medlemsstat, hvor en skade er indtrådt, i en situation som den i hovedsagen omhandlede kan anses for »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået«, når skaden udelukkende består i et formuetab, som en direkte følge af en ansvarspådragende handling, der er foretaget i en anden medlemsstat?

2. Sag 21 Cg 74/18v ved Landesgericht Klagenfurt (regional domstol i Klagenfurt) udsættes, indtil den præjudicielle afgørelse fra Den Europæiske Unions Domstol [udelades] foreligger. [Org. s. 2]

Præmisser:

I. Faktiske omstændigheder:

Den sagsøgende part (herefter »sagsøgeren«) er en almennyttig forbrugerorganisation i form af en forening i henhold til den østrigske Vereinsgesetz (foreningslov) med hjemsted i Wien, Østrig. En af sagsøgerens vedtægtsmæssige opgaver er at gøre civilretlige forbrugerkrav, som er overdraget til foreningen med henblik på at føre sagen, gældende ved domstolene. I sag 21 Cg 74/18 v ved Landesgericht Klagenfurt (regional domstol i Klagenfurt) har sagsøgeren gjort erstatningskrav for 574 købere af motorkøretøjer (som er overdraget til sagsøgeren) gældende mod sagsøgte og har nedlagt påstand om, at det fastslås, at sagsøgte hæfter for tab, som endnu ikke kan opgøres, som følge af, at der i de erhvervede køretøjer var monteret en motor, som er i strid med de EU-retlige bestemmelser.

Den sagsøgte part (herefter »sagsøgte«) er en producent af motorkøretøjer i form af et aktieselskab efter tysk ret med hjemsted i Wolfsburg, Tyskland. Sagsøgte er registreret i handelsregistret ved Amtsgericht Braunschweig (byretten i Braunschweig) under nr. HRB 100484.

II. Parternes påstande og anbringender

Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at betale 3 611 806,00 EUR samt renter, gebyrer og omkostninger, og at det fastslås, at sagsøgte hæfter for samtlige tab, som endnu ikke kan opgøres og/eller vil opstå i fremtiden.

Sagsøgeren har støttet sit betalingskrav på erstatningsansvar uden for kontrakt og gjort gældende, at alle de i søgsmålet nævnte forbrugere, før VW's manipulation med emissionsværdier blev offentligt kendt den 18. september 2015, enten af en professionel bilforhandler eller af en privat sælger havde købt (brugte) biler i Østrig, der alle var udstyret med en motor (EA 189), som var udviklet af sagsøgte. Disse motorer var udstyret med en ulovlig manipulationsanordning som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 715/2007 af 20. juni 2007. En indbygget manipulationssoftware bevirkede, at der på prøvestanden blev emitteret »rene udstødningsemissioner«, dvs. udstødningsemissioner, som lå inden for de foreskrevne grænseværdier, mens der ved almindelig kørsel med køretøjerne, dvs. på gaden, faktisk blev emitteret skadelige stoffer i et omfang, som var mange gange større end de foreskrevne grænseværdier.

Kun ved hjælp af denne manipulationssoftware var det muligt for sagsøgte at opnå EU-typegodkendelse for køretøjer med motoren EA 189. Bestemmelserne i [org. s. 3] den nævnte forordning beskytter den enkelte, idet der for hvert af de køretøjer, som sagsøgte markedsfører, skal udstedes en overensstemmelseserklæring som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 168/2013 af 15. januar 2013 om godkendelse og markedsovervågning af to- og trehjulede køretøjer samt quadricykler, som også skal udleveres til køberen.

Bilejernes tab består i, at de, hvis de havde haft kendskab til den angivelige manipulation, enten slet ikke ville have købt køretøjerne, eller i det mindste kun med en prisreduktion på 30%. De pågældende køretøjer var fejlbehæftede fra begyndelsen og derfor væsentligt mindre værd, end sagsøgte hævdede og bilejerne lagde til grund. Markedsværdien og dermed også købsprisen for et manipuleret køretøj ville ligge væsentligt under den købspris, der faktisk blev betalt. Differencebeløbet udgør en negativ kontraktsinteresse, som er erstatningsberettiget. Subsidiært har sagsøgeren støttet sit krav på, at værdien af et manipuleret køretøj på markederne for nye og brugte biler er stærkt nedsat i forhold til ikke-manipulerede køretøjer.

Vedrørende påstanden om, at sagsøgtes ansvar fastslås, har sagsøgeren gjort gældende, at det må lægges til grund, at bilejernes tab er forøget yderligere som følge af øget brændstofforbrug, dårligere køre- eller motorydelse og/eller større slitage. Det må desuden forventes, at markedsværdien af de køretøjer, der er berørt af de angivelige manipulationer, vil blive reduceret yderligere. Derudover er der risiko for andre ulemper, f.eks. kørselsforbud for de berørte køretøjer eller inddragelse af godkendelsen. Disse tab kan ikke opgøres endnu eller er endnu ikke indtrådt.

Med hensyn til den forelæggende rets internationale kompetence har sagsøgeren henvist til artikel 7, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (herefter »forordning (EU) nr. 1215/2012«). Indgåelse af købekontrakten, betaling af

købsprisen og overdragelse eller udlevering af køretøjerne fandt i alle tilfælde sted i den forelæggende rets område. Den foreliggende sag drejer sig ikke blot om en sekundær skade, men om en primær skade, som danner grundlag for kompetencen. Denne skade indtrådte i form af en formindskelse af forbrugers formue tidligst ved købet og overdragelsen af køretøjerne på udleveringsstedet, og den indtrådte således i den forelæggende rets område. Det var på dette sted, at sagsøgte ansvarspådragende adfærd første gang havde virkning og skadede forbrugerne direkte.

Sagsøgte har nedlagt påstand om afvisning og bestridt, at den ret, som sagen er anlagt ved, har international kompetence i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012. **[Org. s. 4]**

III. Sagens hidtidige forløb:

Den forelæggende ret forkyndte stævningen for sagsøgte og opfordrede selskabet til at fremlægge et svarskrift. Derefter gjorde sagsøgte indsigelse vedrørende den internationale kompetence, og det er denne indsigelse, den forelæggende ret nu skal træffe afgørelse om.

Retlig bedømmelse

IV. EU-retligt grundlag:

De relevante bestemmelser i forordning (EU) nr. 1215/2012 er affattet således:

»[...] KAPITEL II

KOMPETENCE

AFDELING 1

Almindelige bestemmelser

Artikel 4

1. Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.

[...]

AFDELING 2

Specielle kompetenceregler Artikel 7

En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat:

[...] 2) i sager om erstatning uden for kontrakt, ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå [...]

V. Det præjudicielle spørgsmål:

[Org. s. 5] I henhold til artikel 66 i forordning (EU) nr. 1215/2012 finder forordningen anvendelse på retssager, som er anlagt på eller efter den 10. januar 2015. Sagsøgeren indgav stævningen til den forelæggende ret den 6. september 2018, og forordning (EU) nr. 1215/2012 finder derfor anvendelse på den anlagte sag.

I sagen *Bier/Mines de Potasse d'Alsace* (Domstolens dom af 30.11.1976, 21/76, *Bier/Mines de Potasse d'Alsace*) udtalte Den Europæiske Unions Domstol, at deliktsværnetinget efter sagsøgerens valg kan være retten på såvel handlings- som resultatstedet for den skadegørende begivenhed.

Handlingsstedet er det sted, hvor skaden er indtrådt, dvs. ethvert sted, hvor en handling, der er omfattet af forordningens artikel 5, nr. 3), helt eller delvis blev udført, henholdsvis det sted, hvor den til grund for denne skade liggende handling er foretaget. **Resultatstedet** er det sted, hvor de skadegørende virkninger af den ansvarspådragende hændelse er indtrådt til skade for den berørte. I forbindelse med ansvarspådragende formuetab forstås ved det sted, hvor den skadegørende hændelse er indtrådt, også det sted, hvor der er sket en formueformindskelse, idet det kun er det sted, hvor den primære skade er indtrådt, der er afgørende for kompetencen, men ikke det sted, hvor en eventuel følgeskade er indtrådt.

Ifølge Den Europæiske Unions Domstols praksis kan resultatstedet kun forstås således, »at det [kun] betegner det sted, hvor den skadegørende handling, der medfører erstatningsansvar uden for kontrakt, direkte har påført den umiddelbart skadelidte et tab« (Domstolens dom af 11.1.1990, C-220/88, *Dunmez France SA mod Hessische Landesbank*, præmis 20). I samme afgørelse – og i talrige andre – har Domstolen desuden præciseret, at deliktsværnetinget udgør en undtagelse fra den generelle regel om, at kompetencen tilfalder domstolene i den stat, hvor sagsøgte har sin bopæl. Disse specielle kompetenceregler er baseret på, at der foreligger en særlig snæver sammenhæng mellem tvisten og andre domstole end domstolene i det land, hvor sagsøgte har bopæl, og at denne sammenhæng begrundes værneting for førstnævnte domstole af retsplejehensyn og hensyn til sagens behandling. Et af formålene med forordning (EU) nr. 1215/2012 er at modvirke skabelsen af flere værneting, idet dette øger risikoen for indbyrdes uforenelige afgørelser (Domstolens dom af 11.1.1990, C-220/88, *Dunmez France SA mod Hessische Landesbank*, præmis 17-18).

I sagen *Antonio Marinari mod Llodys Bank plc og Zubaidi Trading Company* fremhævede Domstolen, at deliktsværnetinget i forordningens forstand ikke kan

fortolkes udvidende, således at det omfatter ethvert sted, hvor der kan opstå skadevirkninger af et forhold, som allerede har forvoldt en skade, der faktisk er indtrådt et [org. s. 6] andet sted. Udtrykket »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå« kan derfor ikke fortolkes således, at det omfatter det sted, hvor skadelidte hævder at have lidt et formuetab som følge af en skade, der oprindelig er indtrådt og lidt af ham i en anden kontraherende stat (Domstolens dom af 19.9.1995, C-364/93, *Antonio Marinari mod Llodys Bank plc og Zubaidi Trading Company*, præmis 14-15).

Den forelæggende ret udleder af den citerede retspraksis, at deliktsværnetinget kun er til rådighed for direkte skadelidte, såfremt de gør en primær skade gældende og ikke en ren følgeskade.

I det konkrete tilfælde har sagsøgeren hævdet, at de krav, som foreningen gør gældende, udgør primære skader, som ejerne af køretøjerne har lidt ved købet og overdragelsen af køretøjer med forringet værdi på overdragelsesstedet. Det var først derved, at sagsøgtes ansvarspådragende adfærd havde virkning og skadede forbrugerne direkte.

Efter den forelæggende rets opfattelse udgør den af sagsøgeren angivelige manipulationssoftware, som er monteret i motor EA 189, imidlertid en primær skade, idet der derved blev monteret en motor, som var i strid med forordning (EF) nr. 715/2007, og køretøjet således var behæftet med en mangel, som (efterfølgende) mindskede værdien. Den af sagsøgeren hævdede skade ved værdiformindskelse udgør efter den forelæggende rets opfattelse en følgeskade, som skyldes, at køretøjet var behæftet med en mangel.

Søgsmålet er baseret på krav fra købere, som købte køretøjerne enten af professionelle automobilforhandlere eller af private sælgere som nye eller brugte biler. Såfremt sagsøgerens argument, hvorefter skaden manifesterer sig i erhvervelsen af køretøjerne og dermed i selve køretøjerne, følges, opstår der efter den forelæggende rets opfattelse det spørgsmål, om ikke den angivelige primære skade ifølge sagsøgerens argumentation må være indtrådt allerede hos den respektive førstekøber, i dette tilfælde hos den autoriserede forhandler eller generalimportør af køretøjerne. Såfremt det lægges til grund, at der er indtrådt en primær skade hos den respektive førstekøber, skal eventuelt indtrådte skader hos alle senere købere kvalificeres som rene følgeskader.

Ifølge Domstolens afgørelse i *Marinari*-sagen kan udtrykket »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået« ikke fortolkes således, at det omfatter det sted, hvor skadelidte hævder at have lidt et formuetab som følge af en skade, der oprindelig er indtrådt og lidt af ham i en anden kontraherende stat. Rene følgeskader udgår [org. s. 7] derfor som grundlag for kompetencen.

Den foreliggende konstellation adskiller sig imidlertid fra *Marinari*-sagen derved, at sagsøgeren i den pågældende sag selv havde lidt en primær skade i en medlemsstat og desuden ville påberåbe sig en angivelig følgeskade i en anden

medlemsstat. Sagsøgerens argumentation i den foreliggende sag går imidlertid ud på, at ejerne af køretøjerne endnu slet ikke kunne have lidt en skade og dermed – til forskel fra i *Marinari*-sagen – heller ikke kunne have lidt en primær skade forud for købet og overdragelsen af køretøjerne, og før den hævdede manipulation blev kendt.

Foruden spørgsmålet om primær- og følgeskade opstår der efter den forelæggende rets opfattelse også spørgsmålet om, hvorvidt et formuetab som følge af en ansvarspådragende handling kan begrunde en kompetence som omhandlet i artikel 7, nr. 2), i forordning (EU) nr. 1215/2012.

Domstolen udtalte sig i sagen *Rudolf Kronhofer mod Marianne Maier* m.fl. retningsvisende om resultatstedet i forbindelse med rene formuetab og præciserede, at udtrykket »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået«, ikke kan være sagsøgerens bopæl, hvor »midtpunktet for hans formue« befinder sig, alene af den grund, at han har lidt økonomisk skade som følge af et tab af en del af sin formue, som er indtrådt og lidt i en anden kontraherende stat (Domstolens dom af 10.6.2014, C-168/02, *Rudolf Kronhofer mod Marianne Maier m.fl.*, præmis 21). Under henvisning til afgørelsen i *Marinari*-sagen (Domstolens dom af 19.9.1995, C-364/93, *Antonio Marinari mod Lloyds Bank plc og Zubaidi Trading Company*, præmis 14) fremhævedes det, at Domstolen har fastslået, at begrebet »det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået«, ikke kan fortolkes udvidende, således at det omfatter ethvert sted, hvor der kan opstå skadevirkninger af et forhold, som allerede har forvoldt en skade, der faktisk er indtrådt et andet sted. I modsat fald ville en sådan fortolkning lade spørgsmålet om kompetence afhænge af usikre omstændigheder, såsom det sted, hvor »midtpunktet for [skadelidtes] formue« befinder sig, og ville dermed være i strid med et af konventionens formål, som er at styrke retsbeskyttelsen for de personer, der er bosiddende i Fællesskabet, ved at gøre det muligt, at sagsøgeren let kan afgøre, ved hvilken ret han kan anlægge sag, og ved at sagsøgte med rimelighed kan forudse, ved hvilken ret han kan blive sagsøgt. Desuden ville en sådan fortolkning i de fleste tilfælde medføre, at retterne ved sagsøgerens hjemsted ville have kompetence, hvilket konventionen alene anerkender i udtrykkelige tilfælde (Domstolens dom af 10.6.2004, C-168/02, *Rudolf Kronhofer mod Marianne Maier m.fl.*, præmis 19-20).

I sagen *Harald Kolassa mod Barclays Bank plc* gentog Domstolen, at den omstændighed i sig selv, at sagsøgeren er berørt af økonomiske konsekvenser, ikke begrunder, [org. s. 8] at retten på det sted, hvor denne har sin bopæl, tillægges kompetence, hvis såvel stedet for den skadevoldende handling og stedet for skadens indtræden befinder sig på en anden medlemsstats område. En sådan tildeling af kompetence er derimod berettiget, i den udstrækning sagsøgerens bopæl faktisk udgør stedet for den skadevoldende handling eller stedet for skadens indtræden (Domstolens dom af 28.1.2015, *Harald Kolassa mod Barclays Bank plc*, præmis 49-50).

Under hensyntagen til sagsøgerens anbringende og den citerede praksis fra Den Europæiske Unions Domstol må det sted, hvor skaden er indtrådt, ved første blik

henlægges til Østrig, da skadevirkningen først blev realiseret og fik konsekvenser for de enkelte bilejere i dette land. Dette taler for, at resultatstedet som omhandlet i artikel 7, nr. 2), i forordning (EU) nr. 1215/2012 er beliggende i Østrig.

Imidlertid præciserede Domstolen i dommen *Universal Music International Holding BV mod Michael Tetreault Schilling m.fl.*, som blev afsagt kort tid senere, at der netop i forbindelse med et rent formuetab ikke skal fokuseres på et enkelt faktum, og fastholdt, at et rent økonomisk tab, som (i hovedsagen) indtræder direkte på sagsøgerens bankkonto, således ikke i sig selv kan kvalificeres som et »relevant tilknytningsmoment« i henhold til (den nuværende) artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012. Det er alene i en situation, hvor de andre særlige omstændigheder i sagen også underbygger, at retten på det sted, hvor en rent økonomisk skade er indtrådt, skal tillægges kompetence, at en sådan skade på begrundet vis kan give sagsøgeren mulighed for at anlægge sagen ved denne ret (Domstolens dom af 16.6.2016, C-12/15, *Universal Music International Holding BV mod Michael Tetreault Schilling m.fl.*, præmis 38-39).

Endelig bekræftede Domstolen i dommen i sagen *Helga Löber mod Barclays Bank plc*, at der skal tages hensyn til de specifikke omstændigheder, når kompetencen tillægges andre retter end sagsøgtets værneting (Domstolens dom af 12.9.2018, *Helga Löber mod Barclays Bank plc*, præmis 29 og 31).

Den forelæggende ret er derfor i tvivl om, hvorvidt den omstændighed, at køretøjerne i den konkrete sag blev købt af østrigske automobilforhandlere og overgivet i Østrig i sig selv er tilstrækkelig til at begrunde de østrigske retters kompetence som omhandlet i artikel 7, nr. 2), i forordning (EU) nr. 1215/2012. Såfremt der ved bedømmelsen af resultatstedet som omhandlet i artikel 7, nr. 2), i forordning (EU) nr. 1215/2012 ikke udelukkende fokuseres på, at stedet, hvor købsaftalerne blev indgået og køretøjerne overdraget, ligger i Østrig, men i overensstemmelse med den citerede praksis fra Domstolen tages hensyn til de »andre specifikke omstændigheder ved tillæggelsen af retternes kompetence«, må følgende fastholdes: **[Org. s. 9]**

Sagsøgerens klage består nærmere bestemt i, at sagsøgte vildledte med hensyn til, at de af sagsøgte fremstillede motorer var i overensstemmelse med EU-reglerne, og derved påførte ejerne af køretøjerne en skade, som bestod i, at køretøjerne fra begyndelsen havde en lavere værdi. Den adfærd fra sagsøgtets side, som efter sagsøgerens opfattelse var ansvarspådragende, fandt sted i Tyskland. Alle kravene vedrører med hensyn til de faktiske omstændigheder den samme forkerte adfærd, som lægges sagsøgte til last, og som fandt sted i Tyskland. Spørgsmålet er derfor, om ikke de tyske domstole på sagsøgtets hjemsted på baggrund af de faktiske omstændigheder og bevisernes nærhed objektivt set vil være bedre i stand til at prøve de påståede krav. Den omstændighed, at et køretøj er købt og overdraget i Østrig (eller Europa), gør nemlig ikke i sig selv nogen forskel i forbindelse med prøvelsen af de relevante spørgsmål for det krav, der gøres gældende. Alle retter, ved hvilke sagen rejses, vil skulle afklare de samme spørgsmål: Foretog sagsøgte de vildledende handlinger som hævdet af sagsøgeren? Opfyldte motoren EA 189

EU-kravene? Havde sagsøgtes handlinger eller undladelser konsekvenser for værdien af køretøjer, som er udstyret med den pågældende motor? I denne forbindelse må det lægges til grund, at størstedelen af de relevante faktiske beviser og de personer, der skal afgive forklaring, i denne forbindelse befinder sig i Tyskland. Også spørgsmålet om, hvorvidt køretøjerne har mistet værdi i Østrig på grund af de angivelige manipulationer, kan lige så godt bedømmes i Tyskland som i Østrig. Det værditab, som gøres gældende i stævningen, sker ud fra en procentuel beregning, og det er dermed ikke nødvendigt at vurdere hvert enkelt køretøj. Den EU-typegodkendelse, som fremføres af sagsøgeren, blev heller ikke udstedt i Østrig og derfor ikke inddraget i Østrig.

Hvis overvejelserne fra *Universal Music*-sagen anvendes på den foreliggende sag, er der en del, der taler for, at resultatstedet ligger i Tyskland. I *Universal Music*-sagen var sagsøgerens formuetab opstået ved, at sagsøgeren havde overført penge fra sin konto i Nederlandene. Alligevel afviste Domstolen, at resultatstedet var beliggende i Nederlandene, fordi det af retsplejehensyn og hensyn til sagens behandling var begrundet at tillægge de tjekkiske domstole kompetencen i sagen. I den foreliggende sag opstod skaden ifølge sagsøgerens anbringende ganske vist i Østrig ved købet og overdragelsen af køretøjer, som var udstyret med en formentlig manipuleret motor, men de angivelige skader skyldes ifølge sagsøgerens anbringende faktiske omstændigheder, som udspillede sig i Tyskland. Af hensyn til sagens behandling, navnlig nærheden til tvistens genstand og lettere bevisoptagelse, vil det vel derfor også i den foreliggende være de tyske domstole, som objektivt set er bedst egnede til at afklare ansvaret for de angivelige skader. **[Org. s. 10]**

Såfremt der, som sagsøgeren, med henblik på kompetencespørgsmålet fokuseres på det sted, hvor køretøjerne blev købt og overdraget til slutaftagerne, herunder også købere af brugte biler, opstår der også betænkeligheder med hensyn til sagsøgtes mulighed for at forudse værnetinget.

Den forelæggende ret er endelig også i tvivl om, hvorvidt det er foreneligt med Domstolens krav om en indskrænkende fortolkning af de specielle kompetenceregler i forordningen nr. 1215/2012 at tiltræde de østrigske domstoles internationale kompetence (jf. f.eks. Domstolens dom af 16.6.2016, C-12/15, *Universal Music International Holding BV mod Michael Tetreault Schilling m.fl.*, præmis 25; *Löber*, præmis 17).

Det kan dog anføres som argument for de østrigske domstoles kompetence, at en (af flere) ansvarspådragende søgsmålsgrunde, som gøres gældende af sagsøgeren, vedrører ansvar på grund af bevidst vildledning som omhandlet i § 874 i *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch* (borgerlig lovbog). For at afklare, om dette krav er begrundet, skal den forelæggende ret prøve, om de enkelte berørte bilejere – hvis krav sagsøgeren gør gældende – faktisk blev vildledt, og om sagsøgtes adfærd var årsag til den angivelige skade. Dermed ville det være uomgængeligt at afhøre de berørte bilejere. Den omstændighed, at en ret skal afhøre vidner, der har bopæl i Østrig, kan imidlertid ikke i sig selv føre til, at den forelæggende ret har

international kompetence, hvis der ikke foreligger yderligere tilknytningspunkter, som taler for at vælge et resultatværneting som omhandlet i artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012. Allerede på grund af sagsøgerens foreningsformål kan der ikke bortses fra, at argumentationen for, at der foreligger et resultatsted i Østrig som omhandlet i artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012, er baseret på rimelige forbrugerbeskyttelsesinteresser. Efter den forelæggende rets opfattelse bør disse interesser dog ikke indgå i prøvelsen af den internationale kompetence. Således fremhævede Domstolen f.eks. i sagen *Andreas Kainz mod Pantherwerke AG* (Domstolens dom af 16.1.2014, C-45/13, *Andreas Kainz mod Pantherwerke AG*, præmis 31), at artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 [svarende til artikel 7, nr. 2), i forordning (EU) nr. 1215/2012] netop ikke har til formål at yde den svageste part en udvidet beskyttelse.

Procedureretlige oplysninger:

Da en rigtig anvendelse af EU-retten er afgørende for den forelæggende rets afgørelse af spørgsmålet om den internationale kompetence, forelægges ovennævnte spørgsmål til præjudiciel afgørelse.

Sagen for den forelæggende ret udsættes således, indtil Den Europæiske Unions Domstols afgørelse foreligger. **[Org. s. 11]**

Landesgericht Klagenfurt (regional domstol i Klagenfurt), 21. afdeling

Klagenfurt, den 17. april 2019

[udelades]